

Asia: 1689/03.01.01/2019

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetukseksi lausuntomenettelystä tiedonhallinnan muutosta koskevista asioista

1 § Valtiovarainministeriön lausuntoa edellyttävä tiedonhallinnan muutos

Arvio pykälästä ja sen perusteluista

Asetusluonnoksen perusteella lausuntomenettelyn tarkoituksena on arvioida tietojärjestelmien hyödyntämiseen, yhteentoimivuuteen ja tietoturvasuuteen liittyviä tekijöitä. On luonnollisesti kannatettavaa, että esimerkiksi yhteentoimivuuteen liittyvät seikat varmistetaan, mikäli järjestelmällä on yhteyksiä esimerkiksi muiden viranomaisten toimintoihin ja tiedontarpeisiin. Tietojärjestelmien kehittäminen (uusien rakentaminen tai vanhojen uudistaminen) liittyvät kiinteästi organisaatioissa tapahtuviin toiminnallisiin uudistuksiin. Arvioinnin – silloin kun sitä tehdään – tulisi kohdentua toiminnan, prosessien ja tiedon hallinnan kehittämiseen eikä varsinaisesti yksittäisten järjestelmien kehittämishankkeisiin. Edelleen voidaan todeta, että miljoonan euron raja on kohtuullisen alhainen ajatellen arvioinnin tekoa ja mahdollisesti tuottaa merkittävän työtaakan arvioivalle organisaatiolle. Ennen menettelyn käynnistämistä olisi myös syytä tehdä arvio siitä, millaista lisäarvoa jo käytössä oleva arviointikäytäntö on tuottanut toteutetuissa ja toteutuksen alla olevissa hankkeissa hyöty/kustannusanalyysi toteuttamalla.

Miten ymmärrettävänä pidätte tiedonhallinnan muutoksen määrittelyä?

Tiedon hallinnassa tapahtuva muutos on toiminnan ja prosessin muuttamiseen liittyvä yksittäinen asiakokonaisuus. Tässä mielessä painottuminen ainoastaan tiedonhallinnan kehittämisen arviointiin ajatellen kehitystyötä kokonaisuutena on monitahoisen muutoskokonaisuuden tarkastelua ainoastaan yhden elementin kautta.

Mihin kaipaisitte lisäselvyyttä esimerkiksi ohjeiden muodossa?

-

2 § Lausuntopyyntö ja sen sisältö

Arvio pykälästä ja sen perusteluista

-

3 § Lausuntopyyntö ajankohta

Arvio pykälästä ja sen perusteluista

Lausuntomenettelyn ajankohdan suhteen on hyvää, että se on kaavailtu sidottavan yleiseen suunnittelu- ja budjettiprosessin aikatauluun, eikä kokonaisuudesta kehitetä omaa erillistä suunnittelusykliään. Lausuntopyyntö aikataulun suhteen tulee myös velvoittaa valtiovarainministeriötä antamaan lausuntonsa määritellyn aikataulun (esimerkiksi neljä viikkoa lausuntopyyntöstä) puitteissa vastaavasti, kun pyytävää taho velvoitetaan sidottuun aikatauluun.

Millaisia edellytyksiä virastollanne on toimittaa tiedot pykälässä esitettyjen kolmen vaihtoehdon mukaisesti? Voitte vastauksessanne tarkastella asiaa sekä aikataulun että toimintatapamuutosten näkökulmasta.

-

Kuinka selkeänä pidätte pykälän momenttia kaksi, jossa kuvataan velvollisuutta pyytää lausuntoa uudelleen, kun lausunnon kohde on olennaisesti muuttunut?

Ilmaisu lausuntopyyntö uudistamisesta tapauksessa, jolloin lausunnon kohde on ”merkittävästi muuttunut” on epämääräinen. Asetuksessa tulisi määrittää tarkemmin vaikkapa esimerkkien kautta, millainen muutos on merkittävä.

4 § Lausuntoa varten pyydettävä lisäselvitys

Arvio pykälästä ja sen perusteluista

Lisäselvitystapauksessa on myös toimittava vastavuoroisuuden periaatteen mukaisesti, eli mikäli valtiovarainministeriö edellyttää vastauksia lisäselvityspyyntöön viipymättä, on myös annettavalle lausunnonle kirjattava vastaava velvoite. Hankeaikataulujen ollessa tiukkoja menettelyä ei tule muodostaa merkittävästi kehitystyötä hidastavaa tekijää.

5 § Selvitys toimenpiteistä

Arvio pykälästä ja sen perusteluista

-

Muutoksen taloudelliset vaikutukset

Miten arvioitte taloudellisten vaikutusten arvioinnin tietosisältöä suhteessa olemassa oleviin viraston tai hallinnonalan hankesuunnittelun toimintamalleihin?

-

Haluatteko esittää muutoksia taloudellisten vaikutusten arvioinnin tietosisältöön?

-

Muuta huomioitavaa

Miten monta lausuntokohdetta tai -pyyntöä arvioitte ajoittuvan TAE 2021 -valmistelun yhteyteen? Mitä ne olisivat?

-

Mitä toiminnallisia muutoksia lausuntomenettelyn pääasiallinen toteutus JTS- ja TAE-prosessien yhteydessä virastossanne aiheuttaa? Esimerkiksi muutokset hanke- ja projektihallinnan ohjeisiin sekä toiminnan ja talouden suunnitteluohjeisiin.

-

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta

Kaiken kaikkiaan prosessin tuottama lisäarvo vaikuttaa suhteellisen ohuelta ja menettelytapa byrokratiaa lisäävältä lausuntopyyntöineen, lausuntoineen, lisätietopyyntöineen sekä toimepideselvityksineen. Kiistämättä kehitystyön koordinaatiota kuitenkin on tarpeen tiedonhallintalain hengessä luoda ja kehittää, joten parempaan lopputulokseen olisi kenties mahdollista päästä organisaatioiden välisin suorin neuvotteluin, hallinnonalatapaamisin ja vastaavilla keinoilla, jossa vuoropuhelun avulla olisi mahdollista valottaa sitä, mitä kullakin uudistuksella tai muutoksella tavoitellaan, ja kuinka sen yhteydessä tulee huomioida hallinnon kehittämistoimelle annetut ohjeistukset ja standardit. Tulee myös huomioida, että luotava toimintamalli muodostaa lisätöitä ja tehtäviä kaikille lausuntomenettelykäytäntöä soveltaville osapuolille. Tämä tulisi myös huomioida ja jossain määrin korjata taustamuistion kirjausta, jonka mukaan toimintamallilla ei ole taloudellisia eikä henkilöstövaikutuksia.

Uusikartano Ari
Ulkoministeriö